

Raadsvoorstel

Agendapunt:

Onderwerp

Addendum visie intergemeentelijke samenwerking

Datum voorstel	Datum raadsvergadering	Bijlagen	Ter inzage
11 december 2012	22 januari 2013	Overzicht samenwerkings- verbanden	Raadsbesluit 30-10-2012 kaders voor intergemeentelijke samenwerking

Aan de gemeenteraad,

0. Samenvatting

Bij de behandeling van het raadsvoorstel inzake visie op intergemeentelijke samenwerking op 30 oktober 2012 gaf uw raad via een motie enkele vragen aan ons college mee. In dit vervolgstuk schetsen wij voor u een beeld van de gemeente Goirle die wij zijn en willen zijn, en waarom samenwerking een middel kan zijn om die karakteristieken te helpen behouden. Ook wordt ingegaan op de rol en positie van uw raad daarin.

1. Inleiding

In uw vergadering van 30 oktober 2012 stelde uw raad tien uitgangspunten vast voor intergemeentelijke samenwerking. Tevens nam uw raad een motie aan, waarin ons college werd opgedragen om nader in te gaan op de volgende vragen:

- Wat voor gemeente willen wij zijn?
- Wat zijn de doelen van samenwerking?
- Is bij het aangaan/aanpassen van een samenwerkingsverband aandacht voor kaderstelling door de raad?

In voorliggend document, dat kan worden beschouwd als een addendum bij uw besluit van 30 oktober jl., wordt hierop ingegaan.

2. Goirle: zelfbewust en harmonieus

Waar staan we voor, en wat is er nu typisch Goirle dat we willen behouden of versterken? Veel daarvan is al eerder beschreven, in de Toekomstvisie Goirle, in het bestuurs- en collegeprogramma, in het positioneringsonderzoek en in het ontwikkelscenario. We hebben dit samengevat in de volgende termen.

Fysiek:

- Goirle is gesitueerd ten zuiden van de A58, in Midden-Brabant, gelegen nabij de stad Tilburg, met bijna 23.000 inwoners en twee kernen, ieder met een eigen dorps/niet-stedelijk karakter.

Ambtelijke bijstand: M. Tromp

Agendapunt:

- Goirle is een grensgemeente, op de as Tilburg-Turnhout.
- Goirle is gelegen in het groen, met unieke natuurgebieden.
- Goirle heeft een aantrekkelijk woningaanbod voor alle doelgroepen en is terughoudend in het toestaan van hoogbouw.
- Goirle heeft een goed voorzieningenniveau: de meer centrale ontmoetingsplaatsen zijn kwalitatief hoogwaardig ingericht en ook in de woonwijken is het onderhoud goed. De sportaccommodaties voldoen aan de eisen van deze tijd.

Economisch:

- Goirle biedt een goede voedingsbodem voor kleinschalige bedrijvigheid en is logistiek een aantrekkelijke vestigingsplaats voor middelgrote bedrijven. Ondernemerszin en werkgelegenheid worden gestimuleerd.
- Goirle kent een divers winkelaanbod, dat in alle behoeften voorziet, en ook mensen van buiten Goirle aantrekt.
- Goirle is sterk in de zorgsector en heeft diverse bijzondere zorgvormen binnen haar grenzen.
- Goirle biedt (meer) mogelijkheden voor extensieve vormen van recreatie en toerisme.
- Goirle is een financieel gezonde gemeente. De gemeentelijke belastingen kennen een aanvaardbaar en relatief gunstig peil.

Welzijn:

- Goirle wordt gewaardeerd als een prettige leefgemeenschap met adequate onderwijsvoorzieningen.
- Goirle kent een rijk verenigingsleven en veel culturele en maatschappelijke initiatieven.
- Goirle is een hechte gemeenschap met een groot saamhorigheidsgevoel, veel burgerparticipatie, en een grote zelfredzaamheid.
- Goirlenaren waarderen de nabijheid van de gemeente, zowel in fysieke voorzieningen als in de benaderbaarheid en herkenbaarheid van het bestuur.

DNA:

Wat valt er nog meer te zeggen over de èchte Goirlenaar, het Goirlese DNA?

De inwoners van Goirle staan bekend als harde werkers, zowel in arbeid als in vrijwilligerswerk, en kunnen worden gekarakteriseerd als creatieve doeners. De Goirlenaar is zelfbewust en trots, eigenwijs op een positieve manier. Hij is mondig en wil gehoord worden. We staan open voor anderen, verwelkomen nieuwe initiatieven, kijken over de grenzen heen. Goirlenaren zijn solidair en gastvrij voor nieuwe inwoners en bezoekers.

Ontwikkelrichtingen

Naast een beschrijving van ons 'zijn' is de laatste jaren bestuurlijk een aantal richtingen geduid met betrekking tot wat we 'willen zijn'.

Ten eerste: behoud het goede. Veel van voorgaande mooie kwalificaties zijn de moeite waard om te behouden. Dus willen we ook in de toekomst bekend staan als een fijne gemeente, met een dorps/niet-stedelijk karakter, waar het comfortabel wonen en goed toeven is. We ontwikkelen ons voortdurend, zijn dynamisch en levendig en aantrekkelijk voor jong en oud. In Goirle blijven de lijnen kort, staan we samen sterk en is er aandacht voor de menselijke maat.

Agendapunt:

Qua economie en werkgelegenheid ligt de groeifocus op zorg en recreatie en toerisme. Op deze gebieden worden nieuwe initiatieven gestimuleerd, kansen benut en activiteiten mede mogelijk gemaakt. We streven daarbij naar een hoog kwaliteitsniveau. Mogelijkheden om via de regio Hart van Brabant of via andere (grensoverschrijdende) samenwerkingsvormen meerwaarde te behalen worden actief benut.

Kortom, Goirle kan worden gekenschetst als een zelfbewuste en harmonieuze gemeente. Bewust van onze identiteit en kwaliteit, bewust van onze ontwikkelwensen en -kansen, bewust van de kracht in onze dorps gemeenschap, en bewust van het gegeven dat sommige doelen enkel in goede harmonie met anderen kunnen worden behaald.

3. De meerwaarde van samenwerken

Causaal verband

In hoeverre bestaat er een causaal verband tussen de identiteit en ambities van onze gemeente, en het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden met andere gemeenten? Wat is de relatie tussen ons 'zijn' c.q. 'willen zijn' en de manier waarop we de dingen organiseren (het 'hoe')?

De sleutelwoorden in deze zijn schaal en zeggenschap.

We hechten eraan om ons dorps/niet-stedelijke karakter met korte lijnen, maatwerk en saamhorigheid te behouden en houden daarbij graag de regie in eigen handen. Tegelijkertijd komen er - zoals ook aangegeven in het raadsvoorstel van 30 oktober jl. - ontwikkelingen op ons af die soms om een andere schaalgrootte vragen. Grootschalige decentralisaties zoals de jeugdzorg vergen, vanwege complexiteit, capaciteit en specialismen, een bovenlokale benadering. Het kabinet Rutte II heeft daar met de 100.000+ gedachte een duidelijke richting voor aangegeven. Ook de Adviescommissie Krachtig Bestuur in Brabant stelt dat een versnippering van denk- en doekracht niet ten goede komt aan de bestuurskracht van de regio. Het ontbreken van een duidelijke samenwerkingspartner wordt door deze commissie zelfs uitgelegd als een risico. Zij zien daarin een mogelijke reden om in een groter verband (stedelijke regio) op te gaan. Het is evident dat een dergelijke ontwikkeling ten koste zou gaan van de door ons beoogde dorps herkenbaarheid en nabijheid in (woon)beleving en dienstverlening.

Daarnaast geldt in zijn algemeenheid dat het ook in financieel opzicht zinvol is om te bezien of we door samenwerking dezelfde kwaliteit aan dienstverlening kunnen blijven leveren tegen minder kosten.

Wanneer we als Goirle 'baas in eigen huis' willen blijven, dan is het dus zaak om het heft in eigen handen te houden en om actief te kijken naar kansrijke en bij onze schaal passende verdere samenwerkingsmogelijkheden.

Samenwerken als middel

Goirle wil dus samenwerken vanuit eigen kracht, om het goede te behouden of te versterken en om ontwikkeling te stimuleren. De keuze voor samenwerken is geen doel op zichzelf, maar dient als middel om doelen beter, eerder of goedkoper te bereiken. Of - zoals geformuleerd in het bestuursprogramma - samenwerking wordt gezocht als dat voordeel oplevert.

Agendapunt:

Soms bestaat dat voordeel uit het versterken van de strategische positie. Door het bundelen van krachten en door het benaderen van meso- en macro-economische issues vanuit een samenhangend gebied kunnen zaken op een meer passende schaal worden gepresenteerd. Mogelijkheden en (specifieke) belangen worden daarmee sterker naar voren gebracht. Dit geldt o.a. voor de strategische samenwerking binnen Hart van Brabant, het Belgisch Nederlands Grensoverleg, maar ook voor onze inbreng in de Veiligheidsregio.

Op andere onderwerpen kan voordeel worden gerealiseerd door meer massa te creëren, of door zaken samen slimmer te organiseren. De aanleiding voor samenwerking is dan één of meer van de aspecten kwaliteit, kosten en kwetsbaarheid (de zogenaamde 3K's).

Samenwerkingspartners

Samenwerken is niets nieuws. Onze gemeente werkt al langer op uiteenlopende terreinen samen als dat beter en verstandiger is; denk daarbij aan onze deelname aan de GGD en aan de Diamantgroep.

In de bijlage bij dit voorstel wordt een beeld geschetst van onze huidige samenwerkingsverbanden. Hoewel de partners niet steeds dezelfde zijn, is daar wel een tendens in te ontdekken. We richten ons veelal op de gemeenten uit Midden-Brabant en op de collega-grensgemeenten.

Het motief voor en de aard van samenwerking zijn factoren die van invloed zijn op de keuze voor samenwerkingspartners. Sommige samenwerkingsvormen zijn verplicht, zoals de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, en bestrijken een gebied met stedelijke en niet-stedelijke gemeenten. Bij grootschalige samenwerkingsvormen (o.a. jeugdzorg) en bij strategische samenwerkingsvormen (Regio Hart van Brabant) is het logisch dat de centrumgemeente Tilburg een centrale positie inneemt. Bij meer operationele samenwerkingsvormen is het relevant om partners te kiezen, die organisatorisch, geografisch en cultureel als logisch en gelijkwaardig worden ervaren. Gemeenten met een dorps/niet-stedelijk karakter, die voor vraagstukken staan met een min of meer vergelijkbare schaal en karakteristieken en die 'dezelfde taal spreken'.

Uw raad besloot op 30 oktober jl. om onze verkenning naar samenwerkingsmogelijkheden te richten op de gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Hilvarenbeek en Oisterwijk. Deze gemeenten passen, naar de overtuiging van ons college, prima bij de hiervoor geschetste logica. Het zijn met Goirle vergelijkbare gemeenten qua schaal, karakteristiek, ligging en cultuur. Ze delen met ons een positie binnen Midden-Brabant, dan wel binnen het fluïde grensgebied tussen Hart van Brabant en de Baronie, dan wel als grensgemeente met België. Ook zijn er overeenkomsten in het dialect en/of historische banden van voor de herindeling (1997). Wij hebben vertrouwen in een nadere samenwerking met deze partners.

Daarnaast zouden wij graag onze kracht als grensgemeente nog meer benutten, en de contacten met onze Belgische buurgemeente Ravels, zeker op het gebied van cultuur en leisure, verder uitdiepen en aanhalen. Dit past ook bij de uitkomst van ons positioneringsonderzoek, de gedachte achter de Leisure Boulevard, en bij de adviezen van de commissie Huijbregts.

4. Rol en positie van de raad

Op de vraag of er bij het aangaan/aanpassen van een samenwerkingsverband aandacht is voor kaderstelling door uw raad kunnen wij kort zijn: die is er altijd en automatisch, binnen de verhouding tussen uw algemeen bestuur en ons dagelijks bestuur van de gemeente.

Anders gezegd, als dagelijks bestuur opereren wij binnen de kaders die uw raad ons heeft gesteld, via het bestuursprogramma, via de gemeentebegroting, via de samenwerkingskaders als gesteld in uw besluit van 30 oktober 2012, en via specifieke beleidsverordeningen. Daar waar het aangaan of aanpassen van een samenwerking direct van invloed is op de autonomie of beleidsdoelen van uw raad, zoals bijvoorbeeld het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant, wordt door ons college een concreet voorstel ter besluitvorming aan u voorgelegd. Daar waar de aard van de samenwerking puur de bedrijfsvoering van de ambtelijke organisatie betreft, dan zal ons college daarover besluiten binnen de door uw raad meegegeven (financiële) kaders. Wij zullen daarover op de gebruikelijke wijze verantwoording aan u afleggen via de cyclus van planning en control.

Deze werkwijze doet ons inziens recht aan het primaat van uw raad enerzijds en onze verantwoordelijkheid voor de dagelijkse gang van zaken anderzijds. Het past bovendien bij de gewenste voortvarendheid in deze materie.

5. Tot slot

Dit document heeft ons college opgesteld als aanvulling op uw raadsbesluit van 30 oktober 2012 inzake 'visie op intergemeentelijke samenwerking'. In dat besluit formuleerde u de uitgangspunten voor samenwerking alsmede de mogelijke samenwerkingspartners. De visie die in voorliggend stuk is neergelegd bestendigt dat besluit.

Wij stellen u daarom voor om dit document vast te stellen als addendum behorend bij uw besluit van 30 oktober 2012.

Burgemeester en wethouders van Goirle,

mevrouw M.G. Rijdsdorp, burgemeester
de heer J.M. Tromp, secretaris

Agendapunt:

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 11-12-2012;

gelezen het advies van de commissie Algemene Zaken d.d. 10-01-2013;

gelet op de Gemeentewet;

b e s l u i t :

dit document vast te stellen als addendum behorend bij het besluit van 30 oktober 2012 inzake 'visie op intergemeentelijke samenwerking'.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 22-01-2013.

, de voorzitter

, de griffier